

5290
Tredie Søndag efter Trinitatis 1846
1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1845-46, fasc. 36,
udgivet januar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

8 ms, 28. juni 1846

3die Søndag efter Trinitatis 1846

Hellige Gud-Fader! – Dit Ord er Sandhed! Dit Ord til os er Aand og Liv! – Troens Ord, som maa høres! – ja, Himmelske Fader! lad Ordet om Glæden i Himlen ved Synderes Omvendelse kalde Mangfoldige tilbage fra deres vildfarende Veie, og vederkvæge alle omvendte Syndere paa den trange Vei, vi alle maae træde, til vi komme did, hvor Himlens Glæde skal ogsaa være vores evindelig. Bønhør os i Vorherres Jesu Christi Navn: Fader-vor! Du, som er i Himlene!

Der skal være mere Glæde i Himmelen over een Synder, som omvender sig end over 99 Retfærdige, som ikke har Omvendelse behov! Sandelig, det var intet Under at alle Toldere og Syndere holdt sig nær til for at høre ham, der talde saadanne Ord, ja, for at blive visse paa, de ikke hørde fejl, thi Syndere maae jo have ondt ved at troe deres egne Øren, naar de høre ikke blot en Salomon, men langt meer end Salomon, Guds eenbaarne Søn, Viisdommen og Sandheden selv vidne, der skal være mere Glæde i Himlen over een Synder, som omvender sig end over nioghalvfemtsindstyve Retfærdige, som ikke har Omvendelse behov.

Ja m. V. naar andre Dydsmønstre og Retfærdigheds Prædikanter vilde ret vise sig naadige mod Syndere og give dem Mod til Omvendelse, da sagde de maaskee, at der vilde være ligesaamegen Glæde i Himlen over hundrede omvendte Syndere som over een Retfærdig, men mere Glæde over een Synder end over 99 Retfærdige, det har man aldrig hørt af nogen anden Mund, enten før eller siden, saaledes har aldrig noget Menneske talt af sig selv, det sagde kun han, som ene talde hvad han havde hørt hos

sin Fader, af hvem al Faderlighed bærer Navn, hørt af Ham, som er grundrig paa Barmhjertighed formedelst sin store Kiærlighed, ja, som er Kiærligheden selv.

3die Søndag efter Trinitatis 1846

Men kiære Venner! hvad der endnu er langt forunderligere end disse Guds Søns Ord, hvad der er saa urimeligt, at vi ikke kunde eller maatte troe det, naar vi ikke saae det for vore Øine, det er, at nuomstunder holde de fleste Syndere sig ingenlunde nær til ham, der kalder dem med Himlens Glæde, men holder sig aabenbar langt fra ham, for ikke at høre ham. Eller har vi maaskee ikke alle syndet og fattes den Roes, vi skulde have for Gud? Er maaskee de Fleste af os saa retfærdige, at vi, ligesom den forlorne Søns Broder, finde den himmelske Faders Glæde over en omvendt Synder altfor overdreven?

Velan! vi vil ikke gjøre Sagen underligere end den er, og skjøndt vi derfor troe, der er ikke een Retfærdig i sig selv, ikke Een iblandt os som jo har Omvendelse behov, saa veed vi dog nok, der er Mange, som indbilde sig, de er retfærdige, fordi de see kun paa det Udvotes, ikke, som Gud, paa Hjertet, og gaaer selv om det Udvotes, om Ord og Gierninger aldrig strængt irecte med sig selv, vi veed det, og det bør ikke undre os, at alle Disse, skjøndt deres Retfærdighed er et besmittet Klædebon, og naar den skinner klarest, efter Herrens Ord, en kalket Grav, at de holde sig langt fra ham, der vidner, at Himlens Glæde over een omvendt Synder er større end over 99 Retfærdige; og det samme gjorde jo Pharisæerne fordum; men hvor stort end disses Tal kan være, saa er dog deres endnu langt større blandt os, som godt veed, de er Syndere, men holder sig dog ikke nær til ham, der kom for at kalde Syndere til Omvendelse, og opmuntrer dem med saa livsalige Ord, som man aldrig skulde troet kunde komme over Sandheds Læber, sigende: der skal være mere Glæde i Himlen over een Synder, som omvender sig, end over 99 Retfærdige, som ikke har Omvendelse behov!

3die Søndag efter Trinitatis 1846

Hvordan kan dette være mueligt? hvoraf lader det sig forklare?

Vist nok for en stor Deel af den sørgelige Sandhed, at *Saducæernes* Sekt er i vore Dage endnu langt større end *Pharisæernes*, og skiøndt Saducæerne ikke vil udgive sig for at være retfærdige efter Loven, saa bryder de sig dog ikke om *Synden*, naar de kun kan slippe nogenlunde for dens følger i denne Verden, thi de fornægte baade *Aand* og *Dødes Opstandelse*, saa de har ingen levende Gud og spotte kun med Himlens Glæde, og de har gjort Pagt med Døden, at den skal frelse dem fra Dommen, den skal, som de siger, give dem evig Fred.

Men selv naar vi ogsaa regne Disse fra, bliver dog en stor Hob tilbage, som ikke er døde for Samvittighedens Røst, ikke aldeles blinde for den Almægtiges Finger i dem selv og i Alt, ikke rolige ved at see til Graven, ikke trøstede ved den falske Fred, som Døden lover, lig andre Tyranner, som kalde det den dybeste Fred, hvor Ingen kan røre Fod eller Haand, og dersom kun alle disse holdt sig nær til *Jesus* for at høre ham, da skulde ikke blot alle Kirker men alle Lande gienlyde af Hans Pris, den mageløse Prædikant for de Fattige, den livsalige Bods-Prædiker, som ikke blot aabner Himlen for Syndere, men indbyder dem paa den Himmelske Faders Vegne, som Hans kiæreste Giæster, der vil blive modtaget med aabne Arme, netop som Faderen mødte den forlorne Søn, da han endnu var langt borte, løb til, faldt ham om Halsen og kyste ham!

Men er de da rasende, de Syndere, som paa Veien til Død og Dom, paa Veien til den bundløse Afgrund, hvortil faa, maaskee det næste Skridt vil føre dem, ei kan bringes til at standse og vende sig mod Røsten, som

3die Søndag efter Trinitatis 1846

raaber: omvender eder og troer Evangelium, der skal være mere Glæde i Himlen over een Synder, som omvender sig end over 99 Retfærdige, som ikke har Omvendelse behov!

I Almindelighed vel ikke rasende, siger man, men dorske, døde, døve for Himlens Røst, følesløse for Dens Glæde; men hvad da? siger ikke Apostelen: vaag op, du som sover og stat op fra de Døde, at Christus kan lyse for dig! ja, siger ikke Herren selv: den Time skal komme og er nu, da de Døde skal høre Guds Søns Røst og de, som høre den skal leve, og er det ikke Kiendetegnet, han selv har givet paa sig: Blinde see, Halte gaae, Spedalske renses, Døve høre, Døde staae op og de Fattige faae glædeligt Budskab.

Men maaskee er det med Herrens Ord og Røst, som Propheten siger, det var fordem hos Israel med alle Fortidens Syner og Aabenbaringer, at de er som en Bog, man rækker til den, der ikke kan læse, eller som en beseiglet Bog, hvorom man siger: tag og læs, og de maae sige: vi kan ikke, thi den er beseiglet, eller reent ud sagt, er maaskee Herrens Røst forstummet midt i Hans Menighed, er hans Ord om Himlens Glæde over Synderes Omvendelse, er alle Hans livsalige Ord kun Sort paa Hvidt, uden Lyd eller Liv, uden Aand eller Kraft, saa de kan ikke høres, kan ikke troes, kan ikke lynslaae de Dorske, kan ikke giennembores de Døves Øren eller opvække aandelig Døde?

Ja, mine Venner! der er meget, kun alt for meget Sandt i dette, thi Vantroens og Dorskhedens Aand har ikke blot overvældet de Syndere, som skulde høre, men ogsaa de Syndere, som skulde tale, som skulde være Hans *Mund*, hvis Ansigt Himlene til-dække, men hvis Røst dog skal høres til Verdens Ende, hvis Ord skal ikke forgaae med Himmel og Jord. Men, skiøndt det er saa, skiøndt de fleste Bods og Bedrings-Prædikanter i Christenheden har lidt eller intet med Christus at giøre, og skiøndt de Bedste

3die Søndag efter Trinitatis 1846

er langt fra at være gode, saa følger det dog af sig selv, at naar det var Guds Søn, Sandheden selv, som formanede alle Slægter til at høre sin Røst, saa maa han ogsaa have sørget for, at den lyder fra Slægt til Slægt, har han sagt, at hans Ord skal ikke forgaae med Himmel og Jord, da maa han ogsaa have sørget for, at det kan høres, thi et Ord, det være sig Guds eller [et] Menneskes, som ei lyder meer, men er forstummet, det er i Sandhed forgaaet, om det end er nok saa godt beskrevet i tusinde Bøger.

Altsaa Vorherre *Jesus Christus*, som har det Vidnesbyrd fra Begyndelsen, at han gjorde Alting godt, gjorde de Døve hørende og de Maalløse talende, han maa ogsaa have sørget for, at ingen Tid tog Mælet fra det gode Ord, hvormed han kalder Syndere til Omvendelse og Tro, tog Livet af hans Vidnesbyrd, at der er mere Glæde i Himlen over een Synder, som omvender sig end over 99 Retfærdige, som ikke har Omvendelse behov. Røsten kan blive lav, Vidnesbyrdet kan blive mat og sygeligt, men den Sygdom er aldrig til Døden, men for at Guds Søn skal æres ved den; der staaer skrevet, hans Navn skal vandre med Solen, derfor har det Himmellys, som straalet deri ogsaa sine Soelhverve, og det havde sin Vinter-Soelhverv i vore Fædres Dage, til Bladet vendte sig med *Morten Luther*, men nu staaer Christus-Solen atter høit paa Himlen, vi er i Jævn-døgnstiden, og hvad man nys kaldte Vintersoelhverv,

3die Søndag efter Trinitatis 1846

var kun en Soelformørkelse, der kan indtreffen ved Midsommer, som ved Middagstid, thi det er jo alle vitterligt, at Dagens Evangelium med sit livsalige Kald med Himlens Glæde til Omvendelse, det forstummede ikke, det lyder endnu idag, vel ikke som det lød fra de glødende Tunger, vel ikke som det skulde, ikke som det skal herefter, men dog levende og himmelsk nok til at lade alle Syndere, som lytte til Ordet, føle, at det er en himmelsk Ven, som taler, en Røst fra det himmelske Faderhjerter, som kalder de forlorne Sønner og Døttre tilbage til Fædernelandet heroventil, til Fader-Huset med de liflige Værelser, til Fader-Favnen, [og] drager endnu langt stærkere end Moderskiødet.

Ja m. V. Himmerigs Glæde kan ikke straalet klarere fra vort Øie end Aandens Lys giennemstraalet os og den kan ikke have mere Liv paa vore Læber end den har i vore Hjerter, og al høittravende Snak, al Klingklang om de himmelske Ting er kun væmmelig, og vi kan umuelig som Sandheds Tjenere gjøre Hjemveien til Paradiset enten bred, eller jævn eller kort; thi Herren har sagt, og al Erfaring stadfæster, den er trang, kun banet til en Barnefod, og den er, om ikke altid tornet, saa dog knudret, og der er nødvendig langt fra Dalen med Limgravene og det døde Hav til det ny Jerusalem paa de

evige Høie, saa det er uheldbredelige Daarer, som indbilde sig, at man kun behøver at dreie sig rundt og vende Ryggen til Afgrunden for at være

3die Søndag efter Trinitatis 1846

i Paradiset eller dog uden stadige Fremskridt, uden Kamp og Møie at komme dertil, men har vi ladet os røre og gribe af Herrens Røst om Glæden i Himlen, gik vi i os selv med den forlorne Søn og besluttede, hvad det end skulde koste, at gaae hjem til vor Fader, som lod os hilse, Han længtes efter os, vilde ikke gaae irecte med os men glæde sig mere over os end over alle de Retfærdige, o, da veed vi ogsaa at den Hjemvei, Vorherre Jesus Christus har banet for Syndere, som omvende sig paa hans Ord, i hans Navn og under Hans Paakaldelse, den Vei er lys og levende og igrunden altid glædelig, fordi Han som er Verdens Lys gaaer foran os, og de som følge ham, vandre aldrig i Mørke, og Hans Aand, som gjør levende, er vor Ledsager, aabner os overalt de deiligste Udsigter og trøster os med den evige Trøst, lærer os den himmelske Konst at være glæde ogsaa midt i Bedrøvelse, fordi vi veed, der er Glæde, megen Glæde i Himlen over os, og om en liden Stund skal al den Glæde være vores og aldrig borttages.

Saaledes gienlyder det mageløse Ord fra Herrens Mund allerede, og det er kiendeligt nok, de blive derfor ogsaa daglig flere, de Syndere, der holde sig nær til for at høre ham, som taler om Glæden i Himlen, ei for at prale med sin Kundskab derom og sin Deel deri, og endnu mindre for at ned-

3die Søndag efter Trinitatis 1846

slaae og beskiæmme de arme Syndere, som foer vild efter Jorderigs Glæde, glemde Himlens over den, og maatte smertelig erfare, at den var tiest hvad de maae rødme ved at tale om, og naar den var bedst og uskyldigst, kun et Glimt, der forsvandt, før det ret

var seet, nei, han som kun taler om Himmerigs Glæde for at melde, den er størst over de omvendte Syndere, over dem, som var døde, men blev levende, var forlorne men er atter fundne, for, som den eneste ret gode Søn, der blev i Faderens Kiærlighed og gjorde altid Hans Villie, at opsøge Hans vanartede, vildfarende, forlorne Børn, som sine Brødre og Systre, midt i det fremmede Land, i de Dødes Rige, hvor de forødte deres Gods i et skammeligt Levnet, og forsikke dem, at naar de kun vil vende om og ærlig bekiende, de har syndet mod Himlen og deres himmelske Fader, da skal det Alt være glemt, da bliver der større Glæde over dem i Himlen end over alle de Retfærdige, da møder Faderen dem selv, mens de endnu er langt borte og lader dem ved sin Barm smage sin Kiærlighed.

Og nu, jo bedre vi lære at give os den Aand i Vold, som er udgaaet fra Faderen for at være Vorherres *Jesu Christi* Talsmand i Menigheden, des klarere skal Guds Søns Røst om Himlens Glæde ogsaa lyde i vore Hjerter og gienlyde fra vore Læber, saa alle Toldere og Syndere holde sig nær til den Retfærdige som omgaaes Syndere og vil holde Nader med dem, saa de alt her kan faae en Forsmag paa den store Glæde i Himlen over hver Synder, som af Hjertet vender om fra Døden til Livet, fra Satan til Gud, fra den bundløse Afgrund til de liflige Værelser ved Guds Høirehaand, hvor der endnu er Rum og det for evig til alle dem der høre Vorherres *Jesu Christi* Guds Søns Røst og følge ham, fra Lys til Lys, fra Kraft til Kraft, fra Klarhed til Klarhed Amen!